

Oświadczenie Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP

Wypowiedziane 17 lutego w Monachium słowa premiera Mateusza Morawieckiego o Zagładzie: „byli polscy zbrodniarze, tak samo jak byli żydowscy zbrodniarze, rosyjscy, ukraińscy, nie tylko niemieccy” oznaczają przekroczenie granicy, za którą jest już tylko obłąd. Polscy sprawcy nie byli „tak samo” jak niemieccy zbrodniarze : Zagłada była zbrodnią niemieckiego państwa, w której uczestniczyli niestety także i Polacy, wystarczająco liczni, by nie można było zbyć ich udziału mianem „indywidualnych przypadków”. Nie daje to jednak prawa nikomu, w tym zwłaszcza premierowi polskiego rządu, by wymieniać ich jednym tchem razem ze zbrodniami niemieckimi. Byli też sprawcy ukraińscy, także liczni, i działający, inaczej niż Polacy, w zorganizowanych formacjach, cieszących się poparciem części ukraińskiego społeczeństwa, co nakłada na ich zbrodnie dodatkowe brzemie.

Byli też sprawcy żydowscy, funkcjonariusze policji gettowych czy niektórych Judenratów, jak i indywidualni zdrajcy. Inaczej niż zbrodniarze niemieccy, sprawcy ukraińscy i polscy, działali oni pod presją bezpośredniego terroru, w sytuacji podobnej to tej, w jakiej znajdowali się więźniowie obozów koncentracyjnych. Żadnemu granatowemu policjantowi polskiemu, inaczej niż policjantom gettowym, nie groziła śmierć rodziny za odmowę dostarczania Żydów w ręce Niemców. Wymienianie ich, działających pod najstraszliwszym przymusem, jednym tchem ze sprawcami polskimi, ukraińskimi, czy zbrodniami niemieckimi, którzy od popełnienia zbrodni mogli się uchylić, jest dowodem moralnej ślepoty.

Historycy wreszcie nie znają znaczących przykładów udziału, zgodnie ze słowami premiera, Rosjan w Zagładzie. Jeżeli zaś premier miał na myśli inne zbrodnie, istotnie popełnione przez Rosjan, to by oznaczało, że uważa Zagładę za zbrodnię jak każda inna. W obu przypadkach mielibyśmy do czynienia ze zdumiewającą historyczną niewiedzą.

Wzywamy premiera, i innych polityków, do powstrzymania się od dalszych nieprzemyślanych wypowiedzi, które stanowią zaprzeczenie prawdy historycznej, kompromitują ich osobiście oraz instytucjonalnie.

Warszawa, dnia 18 lutego 2018 r.

Statement of the Union of Jewish Communities in Poland in regards to the words of the Polish Prime Minister, Mateusz Morawiecki, spoken in Munich, on the 17th of February

The words of the Polish Prime Minister, Mateusz Morawiecki, spoken in Munich, on the 17th of February: "there were Polish criminals, there were Jewish criminals, Russian, Ukrainian, not only German", cross the line of common sense. The Polish perpetrators were not "the same" as German perpetrators – Holocaust was a crime of a German State in which, unfortunately, Poles took part in such numbers that their participation cannot be considered as "individual cases". However, this does not give anyone, especially the Polish Prime Minister, the right to name them in one sentence along with Germans. There were also Ukrainians, also numerous and unlike Poles operating in organized formations supported by part of the Ukrainian society, which makes their crimes even greater.

There were also Jewish criminals, Jewish Police in the Ghettos, or even some of the Judenrats, as well as individual perpetrators. Unlike Germans, Ukrainians or Poles, Jews acted under a threat of direct terror, in a situation similar to that of the prisoners of concentration camps. Unlike the Ghetto Police, Polish policemen were not threatened with death of their family for refusing to deliver Jews to the Germans. It is the sign of a moral blindness and historical ignorance to put those, who acted under the greatest duress in one sentence with Polish perpetrators or Ukrainian and German criminals.

According to Polish Prime Minister, historians do not know significant examples of Russian participation in the Holocaust. If the Prime Minister meant other crimes indeed committed by the Russians, it can suggest that he considers Holocaust to be a crime like any other. In both cases this would mean a surprising historical ignorance.

We are calling for the Prime Minister and other Polish politicians to refrain from further ill-considered statements, which deny the historical truth, and not only embarrass them, but also institutions they represent.

Warsaw, February 18, 2018